

Testamentera till forskningen

Alzheimer
fonden

Innehåll

Inledning	4
De nya folksjukdomen	7
Vad innebär det att skriva ett testamente?	9
<i>När ska jag skriva mitt testamente?</i>	9
Hur skriver jag ett testamente?	9
<i>Vart kan jag vända mig för att få hjälp?</i>	10
<i>Vad bör jag tänka på?</i>	10
<i>Muntliga testamenten gäller inte</i>	10
<i>Kan jag ändra eller återkalla mitt testamente?</i>	10
<i>Hur kan jag förvara mitt testamente?</i>	11
Vad händer om jag inte skriver något testamente?	12
Vad händer när jag har gått bort?	13
Att testamentera till Alzheimerfonden	14
Framtidsfullmakt	15
<i>När man inte längre kan fatta egna beslut</i>	15
<i>Vad är en framtidsfullmakt?</i>	15
<i>Rättigheter</i>	15
<i>Viktigt att veta</i>	15
Liten ordlista	17
Om Alzheimerfonden	18
<i>Hit går pengarna</i>	18
Kontakt	19

En testamentsgåva är en gåva till framtidens alzheimersforskning

Jag heter Henrik Zetterberg och är professor i neurokemi på Göteborgs universitet. Jag forskar på de underliggande mekanismerna vid Alzheimers sjukdom och andra hjärnsjukdomar. Forskningen är i mångt och mycket inriktad på att ta fram läkemedel som påverkar det protein som bygger upp de senila plackerna som är så typiska vid Alzheimers sjukdom.

Sedan december 2016 är jag ordförande i Alzheimerfondens vetenskapliga råd. Rådets uppgift är att granska och betygsätta potentialen i alla projekt som söker pengar från Alzheimerfonden. Det är glädjande att det finns så bra och viktig forskning. Tyvärr saknas fortfarande mycket pengar för att nå nya framsteg inom de olika forskningsområdena.

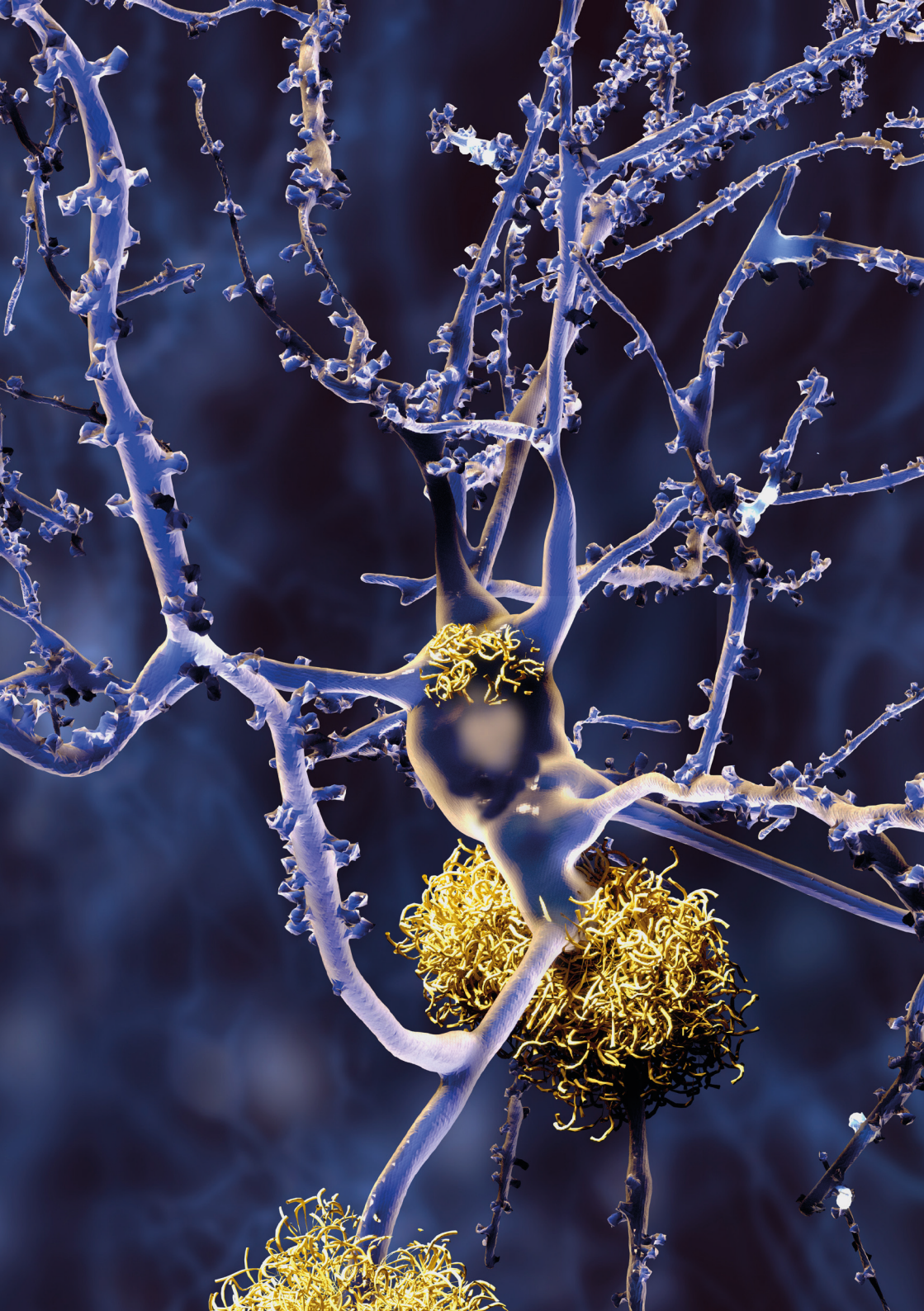
Alzheimerfonden är en mycket viktig bidragsgivare till svensk Alzheimersforskning. Ditt stöd är därför oerhört viktigt. Att ge en testamentsgåva till Alzheimerfonden är att ge medmänniskor möjligheten till ett liv utan Alzheimers sjukdom i framtiden.

Det är med stor tacksamhet vi tar emot din sista vilja.

Vänliga hälsningar
Henrik Zetterberg

fotograf: Elin Lindström, Göteborgs universitet

Den nya folksjukdomen

Världshälsoorganisationen WHO klassar demenssjukdomar som ett av världens största hälsoproblem. Drygt 50 miljoner människor är drabbade och ett nytt fall upptäcks var tredje sekund. Man räknar med att antalet med demenssjukdom i världen kommer att ha tredubblats fram till år 2050.

Runt om i Sverige lever många drabbade och anhöriga med Alzheimers sjukdom. De flesta som drabbas är över 65 år men många är också yngre. Hoppet står till forskningen för att vi ska få fram bromsmediciner och botemedel.

Fakta om demenssjukdomar

- Det finns över 160 000 personer med demenssjukdom i Sverige, varav 60-70 procent har Alzheimers sjukdom.
- Nästan hälften av alla som är 90 år eller äldre har en demenssjukdom.
- I Sverige uppskattas antalet yngre personer med demenssjukdom till nästan 10 000, varav merparten är 60–65 år.
- Fler kvinnor än män drabbas av demenssjukdom, vilket inte bara beror på att kvinnor lever längre.
- Varje år nyinsjuknar cirka 25 000 personer i en demenssjukdom och ungefär lika många med demenssjukdom dör.
- Demenssjukdomarna kostar vårt samhälle omkring 63 miljarder kronor årligen enligt beräkningar från Socialstyrelsen.
- Efter Alzheimers sjukdom är de vanligaste demenssjukdomarna Vaskulär demens, Lewykroppsdemens och Frontallobsdemens.

Vad innebär det att skriva ett testamente?

Ett testamente är ett bevittnat dokument i vilket du beskriver hur du vill att dina tillgångar ska fördelas efter att du har gått bort. Du skriver ett testamente för att försäkra dig om att din sista vilja efterlevs.

När ska jag skriva mitt testamente?

Ditt testamente skriver du när som helst under ditt liv. Testamentet lever så länge du lever och kan när som helst ändras. Nya relationer och händelser i livet kan göra att dina tidigare beslut ändras. Se därför över ditt testamente med jämna mellanrum.

Hur skriver jag ett testamente?

- Du kan skriva ditt testamente både för hand eller med hjälp av en dator. Uttryck dig klart och tydligt. Se till att ha med både namn och personnummer på den tilltänkta arvtagaren. Samma sak gäller om du valt en ideell organisation som mottagare. Då är det viktigt att inkludera organisationsnumret. Organisationer kan byta namn men inte organisationsnummer.
- Testamentet ska undertecknas med ort, datum och namnteckning. Om testamentet är på flera sidor ska du numrera samt signera varje sida. Det är också viktigt att det totala antalet sidor tydligt framgår: sid 1/3, 2/3 osv.
- Två personer ska vid samma stund bevittna din namnteckning när testamentet undertecknas. De får inte vara släkt till dig eller arvtagare. De måste vara 15 år fyllda och känna dig så väl att de kan avgöra att du vet vad du gör. Att du är "vid dina sinnes fulla bruk".
- Vittnesmeningen bör vara tydlig och klar så att vittnena säkert vet att det är ett testamente de bevittnar. Vittnena behöver inte få ta del av innehållet och utformningen av testamentet.

Vart kan jag vända mig för att få hjälp?

En jurist med inriktning på arvs- eller familjerätt kan hjälpa dig så att allt blir korrekt. Kontakta gärna din bank, en juristbyrå eller en större begravningsbyrå. De tar ut en avgift för konsultationen men känner du dig osäker så kan det vara en trygghet med professionell hjälp.

Vad bör jag tänka på?

- Till vem vill du ge dina tillgångar? Har du familj så kommer den naturligt oftast i första hand. Men du kan också välja att ge delar av din kvarlåtenskap till andra personer i din närhet eller till en ideell organisation som Alzheimerfonden. Det är ditt val och dina tillhörigheter, så det är bara du som bestämmer.
- Du kan också bestämma om du vill ha en speciell person som du känner och litar på som avvecklar ditt dödsbo. Du kan skriva ner speciella önskemål om hur du vill ha din begravning och var du vill begravas.
- Har du barn och kanske barnbarn går det också att försäkra sig om att din testamentsgåva ska vara deras enskilda egendom.

Muntliga testamenten gäller inte

Ett testamente måste vara skriftligt. Du kan skriva det för hand eller på en dator, huvudsaken är att det är tydligt, egenhändigt undertecknat och märkt med ort och datum. Två samtidigt närvarande vittnen måste bevittna din namnteckning.

Kan jag ändra eller återkalla mitt testamente?

Du kan när som helst både ändra och återkalla ditt testamente. Om du ändrar får du inte stryka över tidigare text, det bästa är att du skriver ett helt nytt och river det gamla. Du kan också ändra genom att skriva ett tilläggstestamente som du bifogar till det befintliga.

Hur kan jag förvara mitt testamente?

När testamentet är skrivet och bevittnat bör du förvara originalet på en säker plats eftersom testamentet är en värdefull handling. För att det ska vara giltigt måste testamentet kunna visas upp i original efter din död. Det är också bra att ha en lättåtkomlig kopia på testamentet hemma. Anteckna gärna på kopian var originalet finns och tala om för dina närstående att det finns ett testamente. Förvara det exempelvis i ett bankfack eller kontakta en begravningsbyrå eller juristfirma som kan erbjuda speciella förvaringstjänster.

Vad händer om jag inte skriver något testamente?

Är du gift?

Är du gift så bodelar man på era tillgångar i två lika stora delar. Din maka/make tar över din del och gemensamma barn får vänta med sitt arv tills båda föräldrarna har avlidit.

Barn från tidigare äktenskap eller förhållande

Har du eller din maka/make barn från tidigare äktenskap/förhållande (särkullbarn) får dessa ut sin avlidne förälders del av arvet direkt. Fosterbarn har dock inte arvsrätt.

Samboförhållande

Enligt Sambolagen ärver ni som är sambor inte varandra såvida ni inte har specificerat detta i ett testamente.

Registrerat partnerskap

Lever du i ett registrerat partnerskap gäller samma regler som för äktenskap.

Ensamstående utan barn

Är du ensamstående och inte har några barn är det i första hand dina föräldrar som får arvet efter dig. I andra hand är det dina syskon och deras bröstarvingar. I sista hand ärver far-/morföräldrar eller deras barn. Kusiner och andra släktingar har ingen arvsrätt.

Saknar du arvingar

Om du helt och hållet saknar arvingar går dina tillgångar fullt ut till Allmänna arvsfonden.

Vad händer när jag har gått bort?

- Inom tre månader efter din bortgång upprättas en bouppteckning som registreras hos Skatteverket. Om bodelning ska göras vid samboförhållande måste man begära detta senast vid bouppteckningen.
- Om testamente upprättats måste detta vinna laga kraft innan arvet fördelas. Testamentet vinner laga kraft då samtliga dödsbodelägare godkänt det eller genom att klandertalan vid domstol inte väckts inom sex månader från det att man tagit del av testamentet.
- När testamentet vunnit laga kraft och bodelning gjorts sker arvskifte och kvarlåtenskapen fördelas enligt testatorns yttersta vilja. I och med att detta är gjort är dödsboet avslutat.

Att testamentera till Alzheimerfonden

Önskar du inkludera Alzheimerfonden i ditt testamente är det enkelt.

- Ange Alzheimerfonden, org.nummer: **845001-8844** som testamentstagare i ditt testamente.
- Specificera vilken typ av gåva du vill ge. Gåvor kan vara likvida medel, värdepapper eller en fastighet som vi kan omsätta till pengar och vidarebefordra till olika forskningsprojekt.
- Du kan testamentera hela behållningen eller en viss bestämd del av ditt ägande till Alzheimerfonden. Alzheimerfonden betalar ingen reavinstskatt vid försäljning av fasta tillgångar, såsom fastigheter, värdepapper etc.

Framtidsfullmakt

När man inte längre kan fatta egna beslut

När man drabbas av demenssjukdom kommer en tid då man som drabbad inte längre kan utföra uppgifter eller fatta egna beslut som till exempel att sköta sin ekonomi. Då är det viktigt att det finns en trygghet för den drabbade och visshet för den som ska hjälpa och stödja personen. Det kan man få genom att upprätta en framtidsfullmakt. Man kan beskriva framtidsfullmakt som en form av ställföreträdarskap för vuxna.

Vad är en framtidsfullmakt?

Fullmakten är ett juridiskt dokument där du själv väljer vem eller vilka som ansvarar för dina personliga och ekonomiska intressen om du blir sjuk eller av annan anledning inte längre kan fatta egna beslut. Välj någon som du litar på, en anhörig eller nära vän som fullmaktshavare.

Rättigheter

Fullmakten ger fullmaktshavaren rätt att ta beslut i personliga och ekonomiska frågor när fullmaktsgivaren inte längre själv kan fatta sådana beslut.

Viktigt att veta

Du kan endast skriva en framtidsfullmakt när du är kapabel att fullt förstå innebörden och konsekvenserna av den.

Framtidsfullmakten kan också, om du vill, omfatta försäljning av bostad.

Viktigt att veta är att en framtidsfullmakt inte kan innefatta beslut som rör medicinsk vård eller tandvård.

Liten ordlista

Arvinge: Person som ärver enligt lagens arvsordning.

Arvsklasser: Indelas i tre klasser som tillsammans utgör den legala arvsordningen.

Arvsordning: Är arvingarnas inbördes turordning. Första arvsklassen utgörs av barn och barnbarn. Om det finns efterlevande barn får släktingar i andra och tredje klassen inte del av arvet. Till viss del kan arvsordningen ändras genom skrivet testamente.

Arvslott: Den del av kvarlåtenskapen en arvinge tilldelas.

Bröstarvinge: Egna barn och deras barn. Även adoptivbarn och deras barn är bröstarvingar.

Fullmaktsgivare det är personen som ger en fullmakt till en annan person. Kan också nämnas som huvudman.

Fullmaktstagare det är personen som får fullmakten utställt i sitt namn. Kan också nämnas som ombud.

Kvarlåtenskapen: Den egendom som en avliden person efterlämnar efter att en eventuell bodelning gjorts med efterlevande maka/make/sambo.

Laglott: Den del av bröstarvingens lott (hälften) som inte kan förminska av testatorn genom ett testamente utan bröstarvingens godkännande.

Legat: Något specifikt som ges bort genom testamente, till exempel en tavla eller en bestämd summa pengar.

Särkullbarn: Barn som inte är makarnas gemensamma. Dessa har rätt att få ut sitt arv direkt efter förälderns död. Gemensamma barn får ut sina arv när båda föräldrarna är döda.

Testator: Den person som upprättar testamentet.

Universell testamentstagare: Den person som ärver hela eller en viss del av kvarlåtenskapen. Alternativt det som återstår när andra testaments-tagare fått sitt.

Om Alzheimerfonden

Var tredje sekund insjuknar någon i världen i en demenssjukdom och bara i Sverige etrdrabbas ett 70-tal personer varje dag. Mer än 160 000 svenskar lider av någon form av demenssjukdom, Alzheimers sjukdom är den vanligaste diagnosen.

Alzheimerfonden samlar in och delar ut medel till forskning kring demenssjukdomar. Demenssjukdomar är fortfarande obotliga och till hundra procent dödliga. Därför är det bråttom att lösa demensgåtan. Lyckas vi inte få fram ett botemedel eller bromsmediciner kommer antalet drabbade att ha fördubblats till år 2050. Globalt sett räknar man med en tredubbling inom samma period.

Alzheimerfonden är den insamlingsorganisation i Sverige som bidrar allra mest till forskningen kring demenssjukdomar. Vårt vetenskapliga råd granskar alla forskningsansökningar och väljer ut de mest lovande projekten. De flesta av dessa rör Alzheimers sjukdom men vi stöder även forskning kring exempelvis Vaskulär demens, Frontallobsdemens och Lewkroppsdemens.

Hit går pengarna

För att hjälpa forskarna med sitt viktiga arbete arbetar vi på Alzheimerfonden med insamling från privatpersoner och företag. Pengarna delas årligen ut till olika forskningsprojekt inom demensområdet.

Vi stöttar också vårdanställda, till exempel undersköterskor, sjuksköterskor och läkare, som vill vidareutbilda sig inom demensområdet för att få Silviacertifiering.

Unga anhöriga som växer upp med en demenssjuk förälder är en utsatt grupp ungdomar som Alzheimerfonden stöttar. Det gör vi genom att driva en lägerverksamhet, i samarbete med några av landets kommuner.

Kontakt

Önskar du mer information om att skriva testamente eller om Alzheimerfonden?

Då är du välkommen att kontakta:

Liselotte Jansson
070-481 70 43
liselotte@alzheimerfonden.se

Sophia Du Rietz
072-451 90 80
sophia@alzheimerfonden.se

Alzheimerfonden är en stiftelse som samlar in och delar ut pengar till forskning kring Alzheimers sjukdom och andra demenssjukdomar. Vi ger också stöd till projekt som kan göra det lättare för drabbade och anhöriga att leva med sjukdomen medan forskningen efter botemedel pågår.

Alzheimerfonden har 90-konto och vår insamling och våra kostnader kontrolleras av Svensk insamlingskontroll.

fotograf: Stefan Zimmermann

Liselotte Jansson, generalsekreterare

"Alzheimerfondens vision är att demenssjukdomar ska kunna förebyggas och bekämpas. Därför samlar vi in och delar ut pengar till forskning.

Stora framsteg har på senare tid gjorts inom forskningen, men mer resurser behövs för att nå ända fram. Därför hoppas vi att fler väljer att stötta vårt viktiga arbete."

